

**Rapport aan
het bestuur van
Stichting I.O.T.
te Utrecht**

inzake jaarrekening 2022

INHOUDSOPGAVE

Pagina

1. Rapport

1.1	NOAB-Samenstellingsverklaring	2
-----	-------------------------------	---

2. Bestuursverslag

2.1	Bestuursverslag	3
-----	-----------------	---

3. Jaarrekening

3.1	Balans per 31 december 2022	4
3.2	Staat van baten en lasten over 2022	6
3.3	Toelichting op de jaarrekening	7
3.4	Toelichting op de balans	14
3.5	Toelichting op de staat van baten en lasten	18

4. Bijlagen

4.1	Verantwoording sociaal plan	21
	Jaarverslag 2022	22

Het bestuur van
Stichting I.O.T.
De heer A. Azdural
Kanaalweg 22
3526 KM UTRECHT

Driebergen-Rijsenburg, 26 juni 2023

Geacht bestuur,

Hiermede brengen wij u verslag uit van onze werkzaamheden omtrent de jaarrekening 2022 van de stichting.

1.1 NOAB-Samenstellingsverklaring

De jaarrekening van Stichting I.O.T. te Utrecht is door ons samengesteld op basis van de van u verkregen informatie. De jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2022 en de winst- en verliesrekening over 2022 met de daarbij horende toelichting. In deze toelichtingen is onder andere een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving opgenomen.

Bij een samenstellingsopdracht bent u er verantwoordelijk voor dat de informatie klopt en dat u ons alle relevante informatie aanlevert. Wij hebben onze werkzaamheden dan ook uitgevoerd vanuit de veronderstelling dat u aan deze verantwoordelijkheid heeft voldaan.

Wij hebben deze samenstellingsopdracht uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands recht en volgens richtlijnen en werkschema's, welke gebaseerd zijn op het NOAB kwaliteitssysteem (NKS). Dit houdt onder meer in dat wij ons gehouden hebben aan de voor ons geldende voorschriften in de verordeningen van de Nederlandse Orde van Administratie en Belastingdeskundigen (NOAB).

Daardoor mag u er van uit gaan dat wij de opdracht professioneel, vakbekwaam en zorgvuldig, integer en objectief hebben uitgevoerd en dat wij vertrouwelijk omgaan met de door u verstrekte gegevens.

Op grond van bovenstaande wordt van ons verwacht dat wij de jaarrekening samenstellen in overeenstemming met algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving. Wij hebben daarbij onze deskundigheid op het gebied van administratieve verwerking en financiële verslaggeving toegepast.

De in dit kader uitgevoerde werkzaamheden bestonden in hoofdzaak uit het verzamelen, het verwerken, het rubriceren, vergelijken, onderling aansluiten en het samenvatten van financiële gegevens ten behoeve van de jaarrekening en of kredietrapportage. Wij hebben geen controle- of beoordelingswerkzaamheden uitgevoerd die ons in staat stellen om een oordeel te geven of een conclusie te trekken met betrekking tot de getrouwheid van de jaarrekening.

Wij vertrouwen hiermee aan uw opdracht te hebben voldaan. Tot het geven van nadere toelichting zijn wij gaarne bereid.

Hoogachtend,
ASU Advies & Administratie

wg

2.1 Bestuursverslag

Algemeen

De stichting draagt de naam Stichting Inspraakorgaan Turken in Nederland en is statutair gevestigd te Utrecht.

De stichting heeft ten doel, uitgaande van alle in de Turkse gemeenschap in Nederland aanwezige opvattingen en stromingen, een platform te zijn van advies aan en overleg met de Nederlandse overheid over aangelegenheden van het gecoördineerde minderheidsbeleid.

Bestuur

Per balansdatum wordt het dagelijks bestuur van de stichting gevormd door:

Z. Baran	voorzitter
D. Kayak	penningmeester
M. Çapoğlu	vice-voorzitter
S. Çiçek	secretaris

Vaststelling jaarrekening 2021

De jaarrekening 2021 is door het bestuur van de stichting vastgesteld op 16 april 2021.

Begroting

In de begroting voor 2022 wordt er rekening gehouden dat tekorten worden aangezuiverd vanuit de algemene reserve.

Utrecht, 26 juni 2023

Het bestuur:

Z. Baran, voorzitter

D. Kayak, penningmeester

M. Çapoğlu, vice-voorzitter

S. Çiçek, secretaris

3.1 Balans per 31 december 2022

(Na resultaatbestemming)

ACTIVA	<u>31 december 2022</u>		<u>31 december 2021</u>	
	€	€	€	€
Vaste activa				
<i>Materiële vaste activa</i>	[1]			
Inventaris		<u>1.784</u>	<u>2.430</u>	
		1.784		2.430
Vlottende activa				
<i>Vorderingen</i>				
Handelsdebiteuren	[2]	25.680	54.130	
Subsidievorderingen	[3]	-	11.602	
Overige vorderingen	[4]	<u>104.133</u>	<u>104.187</u>	
		129.813		169.919
<i>Liquide middelen</i>	[5]			
		85.375		106.879
Totaal activazijde		<u><u>216.972</u></u>	<u><u>279.228</u></u>	

3.1 Balans per 31 december 2022

(Na resultaatbestemming)

PASSIVA	<u>31 december 2022</u>		<u>31 december 2021</u>	
	€	€	€	€
<i>Vrij besteedbaar vermogen</i>				
Stichtingskapitaal	[6]	90.314	102.741	
Bestemmingsreserves	[7]	-	53.305	
		90.314		156.046
Kortlopende schulden				
Handelscrediteuren	[8]	1.500	-	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	[9]	7.788	5.698	
Overige schulden	[10]	102.605	102.782	
Overlopende passiva	[11]	14.765	14.702	
		126.658		123.182
Totaal passivazijde		<u>216.972</u>	<u>279.228</u>	

3.2 Staat van baten en lasten over 2022

		2022	Begroting 2022	2021
		€	€	€
Subsidiebat	[12]	73.113	48.211	194.908
Baten		73.113	48.211	194.908
Personeelskosten	[13]	102.154	91.100	110.595
Huisvestingskosten	[14]	6.277	7.000	6.112
Verkoopkosten	[15]	40	-	-
Bestuurskosten	[16]	2.597	5.000	1.511
Bureaunkosten	[17]	4.042	3.106	3.028
Algemene kosten	[18]	4.755	6.700	4.798
Overhead doorbelasting naar projecten	[19]	-48.217	-	-124.830
Projecten- en activiteitenkosten	[20]	67.045	-	175.877
Beheerslasten		138.693	112.906	177.091
Exploitatieresultaat		-65.580	-64.695	17.817
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	[21]	19	-	-
Rentelasten en soortgelijke kosten	[22]	-171	-	-120
Som der financiële baten en lasten		-152	-	-120
Resultaat		-65.732	-64.695	17.697
Bestemming resultaat:				
Stichtingskapitaal		-65.732	-64.695	17.697
		-65.732	-64.695	17.697

3.3 Toelichting op de jaarrekening

ALGEMENE TOELICHTING

Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

Stichting I.O.T., statutair gevestigd te Utrecht is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder dossiernummer 41154003.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Stichting I.O.T. zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving, mede op basis van de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven'.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. <In de balans en de winst- en verliesrekening zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.>

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste stelselwijzigingen zoals opgenomen in de desbetreffende paragrafen.

Bijzondere posten

Bijzondere posten zijn baten of lasten die voortvloeien uit gebeurtenissen of transacties die behoren tot het resultaat uit de normale, niet-incidentele bedrijfsactiviteiten, maar die omwille van de vergelijkbaarheid apart toegelicht worden op grond van de aard, omvang of het incidentele karakter van de post.

3.3 Toelichting op de jaarrekening

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

Overige materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, inclusief de transactiekosten indien materieel. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Vrij besteedbaar vermogen

Het vrij besteedbaar vermogen is dat gedeelte van het eigen vermogen waarover de daartoe bevoegde organen zonder belemmering door wettelijke of statutaire bepalingen kunnen beschikken voor het doel waarvoor de stichting is opgericht.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

3.3 Toelichting op de jaarrekening

GRONDSLAGEN VOOR BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Het resultaat wordt tevens bepaald met inachtneming van de verwerking van ongerealiseerde waardeveranderingen van op reële waarde gewaardeerde vastgoedbeleggingen, de onder de vlottende activa opgenomen effecten en afgeleide financiële instrumenten die niet zijn aangemerkt als afdekkingsinstrument.

Baten

Onder baten wordt verstaan de bedragen voor de in het verslagjaar geleverde goederen of diensten na aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen, alsmede de baten uit hoofde van giften, subsidies, sponsorbijdragen en overige ontvangsten.

Opbrengsten voortvloeiend uit de verkoop van goederen worden verantwoord op het moment dat alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's zijn overgegaan op de koper. De kostprijs van deze goederen wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht. De kostprijs van deze diensten wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Opbrengstverantwoording

Algemeen

Netto-omzet omvat de opbrengsten uit levering van diensten en gerealiseerde projectopbrengsten uit hoofde van onderhanden projecten onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen.

Kosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Bijzondere posten

Bijzondere posten zijn baten of lasten die voortvloeien uit gebeurtenissen of transacties die behoren tot de normale, niet-incidentele bedrijfsuitoefening, maar die omwille van de analyse en vergelijkbaarheid apart toegelicht worden op grond van de aard, omvang of het incidentele karakter van de post.

3.3 Toelichting op de jaarrekening

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de winst- en verliesrekening in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de winst- en verliesrekening.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

3.4 Toelichting op de balans

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa [1]

Het verloop van de materiële vaste activa wordt als volgt weergegeven:

	Inventaris €
Aanschafwaarde	4.050
Cumulatieve afschrijvingen	-1.620
Boekwaarde per 1 januari	<u>2.430</u>
Afschrijvingen	-646
Mutaties 2022	<u>-646</u>
Aanschafwaarde	4.050
Cumulatieve afschrijvingen	-2.266
Boekwaarde per 31 december	<u>1.784</u>

VLOTTENDE ACTIVA

Vorderingen

	31-12-2022 €	31-12-2021 €
Handelsdebiteuren [2]		
Debiteuren	<u>25.680</u>	<u>54.130</u>
Een voorziening voor oninbare debiteuren wordt niet noodzakelijk geacht.		
Subsidievorderingen [3]		
Subsidievordering	<u>-</u>	<u>11.602</u>
Overige vorderingen [4]		
ASU, inzake uitvoering sociaal plan	102.605	102.659
Waarborgsom huur	1.528	1.528
	<u>104.133</u>	<u>104.187</u>

3.4 Toelichting op de balans

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
Liquide middelen [5]		
ABN AMRO, bestuursrekening	2.375	1.879
ABN AMRO, spaarrekening	<u>83.000</u>	<u>105.000</u>
	<u><u>85.375</u></u>	<u><u>106.879</u></u>

3.4 Toelichting op de balans

PASSIVA

EIGEN VERMOGEN

Algemene reserve

	2022	2021
	€	€
Stichtingskapitaal [6]		
Stand per 1 januari	102.741	85.044
Bestemming resultaat boekjaar	-65.732	17.697
Naar garantiereserve	53.305	-
Stand per 31 december	<u>90.314</u>	<u>102.741</u>

Bestemmingsreserves [7]

Garantiestelling AVS	<u>-</u>	<u>53.305</u>
----------------------	----------	---------------

Garantiestelling AVS

Stand per 1 januari	53.305	53.305
Mutatie 2 bestemmingsreserve	-53.305	-
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>53.305</u>

Voorstel tot bestemming van het resultaat over het boekjaar 2022

Voor de verwerking van het saldo over het boekjaar 2022 wordt verwezen naar de staat van baten en lasten.

Het ingehouden deel van het resultaat over 2022 bedraagt € 0.

3.4 Toelichting op de balans

KORTLOPENDE SCHULDEN

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
Handelscrediteuren [8]		
Crediteuren	1.500	-
Belastingen en premies sociale verzekeringen [9]		
Loonheffing	6.348	5.698
Premies pensioen	1.440	-
	<u>7.788</u>	<u>5.698</u>
Overige schulden [10]		
Uitvoering Sociaal Plan	<u>102.605</u>	<u>102.782</u>
Overlopende passiva [11]		
Accountants- en administratiekosten	5.500	7.000
Vakantietoeslag	3.908	3.792
Reservering loopbaanbudget	3.957	3.910
Nog te betalen kosten	1.400	-
	<u>14.765</u>	<u>14.702</u>

Voorwaardelijke verplichtingen en belangrijke financiële verplichtingen

Garantiestellingen

Tot meerdere zekerheid van een tekortkoming op het project Schuldhulpverlening is er aan de Alliantie Vrijwillige Schuldhulpverlening een garantiestelling afgegeven tot een bedrag van € 53.306 per alliantiepartner. Door afronding van het project is de garantstelling in 2022 komen te vervallen.

Huurverplichtingen

De stichting heeft een huurcontract afgesloten voor de huur van het pand op de locatie Kanaalweg 22 te Utrecht. De huurverplichting bedraagt ongeveer € 6.000 per jaar. Het huurcontract loopt tot en met 31 december 2021, met telkens een verlenging van 12 maanden.

3.5 Toelichting op de staat van baten en lasten

	2022	Begroting 2022	2021
	€	€	€
Subsidiebaten [12]			
Project Verandering van binnenuit	46.233	24.144	26.118
Verduurzaming schuldhulpverlening	4.680	22.667	168.790
Project Schadelijke Praktijken	22.200	1.400	-
	<u>73.113</u>	<u>48.211</u>	<u>194.908</u>
Personeelskosten [13]			
Salarissen	74.882	60.000	80.942
Sociale lasten	9.647	12.000	11.611
Pensioenlasten	8.779	13.000	9.202
Reiskostenvergoeding	1.223	2.500	962
Loopbaanbudget	47	1.100	92
Onkosten vrijwilligers	1.750	2.500	1.659
Mutatie vakantietoeloeslagreservering	5.533	-	5.664
Werkkostenregeling vrije ruimte	293	-	463
	<u>102.154</u>	<u>91.100</u>	<u>110.595</u>
Huisvestingskosten [14]			
Huur, service en energie	<u>6.277</u>	<u>7.000</u>	<u>6.112</u>
Verkoopkosten [15]			
Reis- en verblijfkosten	<u>40</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u>40</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Bestuurskosten [16]			
Bestuursvergoedingen	2.025	4.000	1.184
Representatiekosten	572	1.000	327
	<u>2.597</u>	<u>5.000</u>	<u>1.511</u>

3.5 Toelichting op de staat van baten en lasten

	2022	Begroting 2022	2021
	€	€	€
Bureaunkosten [17]			
Afschrijvingen	646	516	769
Kantoorbenodigdheden	202	510	355
Telefoon	284	380	334
Porti	32	50	19
Huishoudelijke artikelen	-	150	-
Automatiseringskosten	2.878	1.500	1.551
	<u>4.042</u>	<u>3.106</u>	<u>3.028</u>
Algemene kosten [18]			
Administratiekosten	4.593	6.000	4.700
Advieskosten	154	450	98
Overige algemene kosten	8	250	-
	<u>4.755</u>	<u>6.700</u>	<u>4.798</u>
Overhead doorbelasting naar projecten [19]			
Schuldhelpverlening	-	-	-102.830
Verandering van binnenuit	-38.817	-	-22.000
Project Schadelijke Praktijken	-9.400	-	-
	<u>-48.217</u>	<u>-</u>	<u>-124.830</u>
Project- en activiteitenkosten [20]			
Verandering van binnenuit	47.997	-	23.815
Schuldhelpverlening	-54	-	152.007
Sociaal Plan	-123	-	55
Project Schadelijke Praktijken	19.225	-	-
	<u>67.045</u>	<u>-</u>	<u>175.877</u>
Financiële baten en lasten			
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten [21]			
Bankrente	<u>19</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

3.5 Toelichting op de staat van baten en lasten

	2022	Begroting 2022	2021
	€	€	€
Rentelasten en soortgelijke kosten [22]			
Bankrente- en kosten	171	-	120

Personeelsleden

Gedurende het jaar 2022 was gemiddeld 1 werknemer in dienst op basis van een fulltime dienstverband. In het jaar 2021 was dit 1 werknemer.

Utrecht, 17 april 2023
Stichting I.O.T.

Z. Baran, voorzitter

D. Kayak, penningmeester

M. Çapoğlu, vice-voorzitter

S. Çiçek, secretaris

4.1 Verantwoording sociaal plan

	€	€
Ontvangen subsidie		323.771
Aanvulling tekorten		<u>14.544</u>
		338.315
Besteed		
Harm van Zuthem		
Ontslagvergoeding	37.616	
Wachtgeld	111.136	
Pensioenpremie	50.172	
Hatice Tas-Sari		
Ontslagvergoeding	14.902	
Wachtgeld	8.898	
Pensioenpremie	10.117	
Kosten RAET	<u>3.718</u>	
		<u>236.559</u>
Nog te besteden per 31 december 2022		101.756
De besteding zal als volgt zijn:		
Ahmet Azdural		
Ontslagvergoeding	27.423	
Wachtgeld	38.397	
Pensioenpremie	20.748	
Administratiekosten	<u>600</u>	
		<u>87.168</u>
		14.588
Rente-ontvangsten/bankkosten		<u>848</u>
Overschot		<u><u>15.436</u></u>

Op de geblokkeerde rekening (bij ASU) staat een bedrag van € 102.605.

Insprakorgaan Turken
Kanaalweg 22
3526 KM Utrecht

t. 030-2343625
e. info@iot.nl
w. www.iot.nl

Jaarverslag 2022

Utrecht, 11 maart 2022

1. Inleiding

Begin januari bereikte de omikrongolf Nederland en deze verving binnen enkele weken de deltavariant van het coronavirus. Van de nieuwe variant wordt men minder ziek en bovendien werken de vaccins, waarmee een groot deel van de Nederlandse bevolking was ingeënt ook tegen de nieuwe variant behoorlijk. Spoedig vinden de eerste versoepelingen plaats van de in december 2021 afgekondigde harde lockdown. Op 10 januari 2022 gaan het basis- en voortgezet onderwijs en de buitenschoolse opvang weer open. Meer versoepelingen volgen. Terwijl alom werd verwacht dat het jaar 2022 opnieuw zou worden beheerst door de coronapandemie, kwam een andere gebeurtenis centraal te staan. Op 24 februari vielen Russische troepen Oekraïne binnen en brak een oorlog uit, die ook in Nederland ingrijpende gevolgen had en daarmee voor de werkzaamheden van het Inspiraakorgaan Turken. De snel stijgende energieprijzen en de historisch hoge inflatie brachten veel gezinnen met een smalle beurs, waaronder veel Turkse Nederlanders, in ernstige moeilijkheden.

In het voor u liggende jaarverslag gaan we om te beginnen in op elke in 2022 verschenen rapporten over de maatschappelijke positie van de Turkse gemeenschap in Nederland. Vervolgens komen aan de orde enkele ontwikkelingen op het terrein van het integratiebeleid, het IOT en onze werkzaamheden en tenslotte de projecten die zijn uitgevoerd.

2. De Turkse gemeenschap

Per 1 januari 2022 woonden er 431.000 mensen in Nederland met één of twee in Turkije geboren ouders. Ruim de helft (52,4%) van hen is in Nederland geboren. Daarnaast zijn er 36.196 personen met tenminste een in Turkije geboren grootouder (ook wel derde generatie genoemd). Het aantal Turken neemt de laatste jaren toe, niet door geboorte (het geboortecijfers is juist lager dan gemiddeld), maar door immigratie. In 2021 immigreerden er 10.650 Turken en bedroeg de emigratie 4.006 personen. Turkse immigranten kwamen in 2021 naar Nederland als asielzoeker (26,7%), voor gezinshereniging (20,7%), voor gezinsvorming (14%), arbeid en kennismigratie (18,9%) studie (16%) en andere motieven.

2.1 Positie t.o.v. het gemiddelde

In het rapport *Integratie en samenleven 2022* volgt het CBS een nieuwe methodiek. Er wordt niet gekeken naar de situatie van bevolkingsgroepen op zich, maar naar een vergelijking met het gemiddelde. Aldus wil het CBS bekijken 'hoe bevolkingsgroepen naar elkaar toegroeien'. Bij die methodiek vallen kritische kanttekeningen te plaatsen. Zo wordt er niet gekeken aan het aantal mensen dat onder de armoedegrens leeft, maar naar het gemiddeld inkomen in verhouding tot dat van het Nederlands gemiddelde. Is dat zinvolle informatie?

Het rapport schetst voor Turkse Nederlanders een gunstige (gemiddelde) huisvestingssituatie, vooral voor jongeren. Turken onder de 30 jaar wonen voor 33% in een koopwoning. Voor het totaal van de bevolking in die leeftijdsgroep is dat 28%.

Zorgelijk is de gezondheid in de Turkse gemeenschap. In alle leeftijdsgroepen neemt de ervaren gezondheid toe, maar van alle onderzochte bevolkingsgroepen vinden de Turken het vaakst dat hun gezondheid niet goed is. Van de Turkse ouderen beoordeeld slechts 23,5% zijn gezondheid als goed of heel goed, terwijl dat percentage onder alle in het buitenland geboren migranten 50,6% is. Turken roken van alle bevolkingsgroepen het vaakst. De zorgwekkende toename van obesitas in alle generaties Turken is veel hoger dan onder andere bevolkingsgroepen. Vooral aan vrouwen van Turkse herkomst werden vaak antidepressiva verstrekt. Het mag dan ook geen verwondering wekken dat Turken verhoudingsgewijs hoge zorgkosten betalen.

In 2020 hadden met name personen met een Marokkaanse, Turkse en Surinaamse herkomst een hoger risico om vanwege COVID-19 in het ziekenhuis opgenomen te worden (In dat jaar werd nog niet gevaccineerd).

2.2 Onderwijspositie nog ongunstig

Turkse jongeren hebben gemiddeld op 15-jarige leeftijd een beduidend minder gunstige onderwijspositie dan jongeren in andere bevolkingsgroepen. Op 28-jarige leeftijd is de achterstand gedeeltelijk ingehaald, vooral door Turkse vrouwen.

Gunstig is dat het opleidingsniveau van Turkse leerlingen de afgelopen 10 jaar is toegenomen. In het schooljaar 2020/21 kreeg 41,2% van de Turkse leerlingen een havo of vwo advies (Nederlanders 58,9%, Marokkanen 48,9%, alle leerlingen 57,2%). Schoolsucces is kennelijk niet het fort van de gemiddelde Turkse Nederlander. Dat blijkt ook uit de slagingspercentages voor het middelbaar onderwijs, die bij Turken veruit het laagst zijn van alle onderzochte bevolkingsgroepen. Een tekortkoming van het onderzoek is dat niet is gekeken naar het hoger onderwijs. Uit eerder onderzoek blijkt dat Turkse jongeren via de weg van het beroepsonderwijs vaak alsnog het hoger onderwijs bereiken ('stapelen'). Vooralsnog telt de Turkse gemeenschap evenwel het laagste aantal hoger opgeleiden in de (in Nederland geboren) leeftijdsgroep van 25 tot 45 jaar: 26,5% tegen gemiddeld 43,7%. Positief is dat het aantal voortijdig schoolverlaters sterk is gedaald.

De netto arbeidsdeelname van Turken in Nederland bedraagt 58,9% tegen een landelijk gemiddelde van 69,1%. De tweede generatie Turken kent evenwel een hogere arbeidsparticipatie dan gemiddeld: 72,3% tegen 70,4%. Het verschil in arbeidsparticipatie tussen mannen en vrouwen is bij Turkse migranten groter dan onder alle andere bevolkingsgroepen: 66,4 procent onder mannen, tegenover 45,7 procent onder vrouwen.

Gegeven de momenteel gespannen arbeidsmarkt lijkt werkloosheid ver weg te zijn, maar onder migranten is zij zeker niet verwaarloosbaar. De jeugdwerkloosheid onder migranten was in 2021 met 18,9 procent ruim twee keer zo hoog als gemiddeld (9,3 procent). Onder alle Turkse migranten die in Nederland geboren zijn bedroeg de werkloosheid in 2021 9,4% en onder in Turkije geboren migranten 7,6%. Dat is aanzienlijk boven het gemiddelde. Vooral de tweede generatie werkt vaker als werknemer met een flexibel dienstverband dan gemiddeld: in 2021 37%¹. Bedacht moet worden dat zodra er ontslagen vallen, de mensen met een flexibele arbeidsplaats het eerste op straat staan.

Om de inkomenspositie te bepalen rekenen de onderzoekers van het CBS met het gemiddeld gestandaardiseerd inkomen per persoon, dat is het besteedbaar inkomen gecorrigeerd voor verschillen in grootte en samenstelling van het huishouden. Dat inkomen is gemiddeld in Nederland € 35.000. Autochtonen zitten daar een stukje boven (€ 36.400) en Turken zitten er ver onder (€ 27.500). Het gemiddeld inkomen van de Turkse tweede generatie is wat hoger: € 28.900.

2.3 Criminaliteit en verdachtmaking

In het hoofdstuk over criminaliteit wordt in weerwil van gemaakte afspraken als vanouds gekeken naar het percentage verdachten per migrantengroep. Het vreemdste is passage over criminaliteit in niet-stedelijke gebieden. Turken en Marokkanen blijken daar vaker verdacht te zijn, terwijl Nederlanders er juist minder vaak verdacht zijn dan in de stad. Hoe komt dat? Hebben Turken en Marokkanen in dorpen meer criminele aanleg, of is elke niet-Nederlander voor veldwachters op het platteland al bij

¹ Uit een onderzoek van de Erasmus School of Economics blijkt dat een migratieachtergrond ook op latere leeftijd leidt tot minder kans op vast werk en lage uurlonen. De Volkskrant, 23 maart 2022.

voorbaat verdacht? Het CBS geeft geen antwoord op die vraag en dus moet de hele passage beschouwd worden als verdachtmaking.

Eigenlijk hebben de cijfers dus geen enkele waarde, maar goed: van de mensen met een Nederlandse herkomst staat 0,6% geregistreerd als verdachte (Turken 1,9%, Marokkanen 3,6%). In paragraaf 6 van dit jaarverslag gaan we nader in op deze problematiek.

In het maatschappelijk debat over integratie speelt de islam een belangrijke rol. Doorgaans wordt er negatief gesproken over de religie die door het overgrote deel van de Nederlandse Turken wordt beleden. Veel van hen geven aan, zo blijkt uit het onderzoek, discriminatie te ervaren vanwege hun geloof.²

In de achter ons liggende periode heeft de Turkse gemeenschap een grote opleidingsprong gemaakt. Dat blijkt uit het gegeven dat het percentage Nederlandse Turken van de tweede generatie dat een opleiding op mbo-niveau of hoger heeft afgerond gestegen is naar 78, terwijl dat onder de eerste generatie slechts 44 bedroeg.³

De arbeidsparticipatie is vooral laag onder 45-plussers. In die leeftijdsgroep is de arbeidsongeschiktheid hoog, vindt men veel bijstandsgerechtigden en veel vrouwen zonder betaald werk. De tweede generatie heeft een duidelijke stap gemaakt richting meer arbeidsparticipatie, maar daarbij gaat het wel vaak om tijdelijke banen.⁴

Ook dit jaar heeft het SCP onderzoek gedaan naar sociaal-culturele veranderingen. Opvallend is dat opvattingen over homoseksualiteit in de Turkse gemeenschap snel aan het verschuiven zijn, zo blijkt uit het percentage respondenten dat onderstaande stellingen onderschreef.⁵

	2011	2015	2020
LHTBI moeten hun eigen leven kunnen leiden	54%	66%	70%
Het is goed dat LHBTI kunnen trouwen	28%	35%	40%
Homoseksualiteit van eigen kinderen is problematisch	75%	77%	56%

Jonge Turkse Nederlanders geven vaker dan andere leeftijdscategorieën aan dat ze worden gediscrimineerd (17%). Naarmate met hoger is opgeleid, ervaart men vaker discriminatie.

Van de klassieke minderheidsgroepen hebben personen met een Turkse achtergrond het vaakst problemen met de Nederlandse taal (18%).

Ondanks de positieverbetering in het onderwijs en op de arbeidsmarkt stelt het SCP vast dat er onder de tweede generatie een sterk onbehagen heerst. Jongeren zijn het meest somber over het politieke systeem, de betekenis van discriminatie en de mogelijkheden om in Nederland te komen tot een cultureel diverse samenleving. Dit wordt ook wel de integratieparadox genoemd: Hoe meer men is geïntegreerd, hoe meer uitsluiting wordt ervaren.

3. Beleid Samenleving en integratie

Op 10 januari 2022 trad een nieuw kabinet met twee bewindspersonen van Turkije afkomst, Dilan Yeşilgöz-Zegerius en Gunay Uslu, wat de Turkse gemeenschap vanzelfsprekend met trots vervulde. Mevrouw Karien van Gennip (SZW) trad aan als de nieuwe coördinerend bewindspersoon voor het integratiebeleid. Bij haar aantreden liet zij het IOT weten samenwerking op prijs te stellen. In de Kamerbrief van 7 april 2022 geeft de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid haar visie op het begrip integratie. Zij stelt onder meer dat succesvolle integratie zowel het nemen van eigen verantwoordelijkheid vereist, als ook een samenleving die iedereen de kans biedt zijn talenten te ontplooiën. De minister wil niet voortdurend mensen op basis van een (gepercipieerde) herkomst

² Gevestigd, maar niet thuis. Eerste bevindingen uit de Survey integratie migranten. Jaco Dagevos e.a. SCP 2022.

³ Ibidem 13.

⁴ Ibidem 23.

⁵ De nieuwste cijfers staan in *Opvattingen over seksuele en genderdiversiteit in Nederland en Europa 2022*, Willem Huijnk, SCP 2022.

(continu) aanspreken op hun mate van integratie. 'Dit kabinet streeft naar 'inclusief' samenleven, waarbij de diversiteit aan opvattingen, waardepatronen en leefstijlen die ons land rijk is, er mag zijn en wordt gerespecteerd.'

Op 1 januari is de nieuwe Wet Inburgering van kracht geworden. Was het voorheen zo dat Turkse immigranten en als de mensen uit EU-landen (Zuid-Korea, Japen, de VS, Canada, enz.) niet verplicht waren om met succes een inburgeringsexamen af te leggen, sinds 1 januari 2022 is dat wel het geval. In het verleden is door verschillende rechters vastgesteld dat Turken niet anders mogen worden behandeld dan EU-burgers op grond van de antidiscriminatiebepalingen in het associatierecht EU-Turkije. Het IOT heeft altijd met kracht gepleit voor een goede, op maat gesneden inburgering, maar tegen een ongeacht vooropleiding algemene inburgeringsplicht. Zijn Turken minder dan andere Europeanen in staat hun weg te vinden in Nederland? Tegelijkertijd moet worden bedacht dat de stelselwijziging die op 1 januari van kracht is geworden, tal van verbeteringen bevat, waar door het IOT en anderen jarenlang voor is gepleit: een regierol voor de gemeenten, brede intake, snel starten, een persoonlijk plan met beter maatwerk, betere controle op aanbieders en bevorderen van participatie.

Hoe belangrijk een goede inburgering ook is, er zijn principiële redenen om bezwaar aan te tekenen tegen de inburgeringsplicht, omdat deze een schending inhoudt van het Associatieverdrag en het non-discriminatiebeginsel. Door het IOT is een persbijeenkomst georganiseerd op 24 juni 2022, waar voorlichting is gegeven over de nieuwe inburgeringswet en over de wijze waarop men tegen de inburgeringsplicht juridisch bezwaar kan maken.

4. Inspraakorgaan Turken

In 2022 zijn twee AB-vergaderingen en vier DB-vergaderingen gehouden. Tot de zomer betrof dat vanwege de beperkingen i.v.m. de coronapandemie nog online-vergaderingen.

De Stichting Islamitisch Centrum Nederland is in 2022 uit het IOT getreden omreden dat de stichting zich wil concentreren op haar (religieuze) kerntaken. De stichting spreekt in het bericht over het uittreden haar waardering uit voor de professionele werkwijze van het IOT.

Op 31 december 2022 bestond het bestuur van het IOT uit de volgende leden: Zeki Baran (voorzitter), Düzgün Kayak, Serdar Çiçek, Songül Akkaya, Melahat Çapoğlu, Soner Gülbülak, İzem Atmaca en Nihal Aggunduz.

De leden van het bestuur worden voorgedragen door de aangesloten federaties. Conform artikel 5 lid 3 kunnen door de overige leden ook (maximaal drie) bestuurders worden benoemd die vanwege hun expertise belangrijk zijn voor het beleid van het IOT. In 2022 is hiervan voor het eerst gebruik gemaakt.

Op 22 oktober is een nieuw DB gekozen dat bestaat uit Zeki Baran (voorzitter), Serdar Çiçek (secretaris), Düzgün Kayak (penningmeester) en Melahat Çapoğlu (vicevoorzitter).

Uit het bestuur getreden is, met veel dank voor hun onvermoeibare inzet: de heer Oktay Ünlü. Op het bureau van het IOT is de heer Ahmet Azdural werkzaam als directeur.

In oktober heeft het IOT in het Rijnmond Alevi Kültür Merkezi in Schiedam een Besturendag gehouden. Vastgesteld werd dat door de veranderende rol en positie van de Turkse federaties, in het bijzonder hun meer gespecialiseerde takenpakket, er op een andere wijze moet worden gekeken naar de representativiteit van het inspraakorgaan. De communicatie met de achterban verloopt veel minder via de federaties en veel vaker via sociale media en individuele contactpersonen, kaderleden, activisten, sleutelpersonen, ambassadeurs, trainers, enz. Als gevolg daarvan wordt het IOT steeds meer een netwerkorganisatie.

Door de afschaffing van het LOM is de positie van het IOT minder gunstig geworden, maar niettemin wordt zowel door de achterban als door de overheid veelvuldig een beroep op het IOT gedaan. Er is evenwel soms sprake van een spanning tussen het IOT als projectorganisatie en de belangenbehartiging. Om die reden is het van belang te waken voor de onafhankelijkheid van het inspraakorgaan.

Vrijwilligers worden in de regel minder gemobiliseerd door de federaties en vaker omdat zij zich laten leiden door hun belangstelling voor en betrokkenheid bij een bepaald beleidsdomein. Dat deze vrijwilligers niet betrokken zijn bij de beleidsvorming moet als een tekort worden beschouwd. De aanwezigen waren van mening dat een reorganisatie van het IOT onontkoombaar is. om voorstellen te doen voor deze reorganisatie is een werkgroep gevormd, die binnen zes maanden aan het bestuur voorstellen zal doen.

Mevrouw Çapoğlu heeft namens SMN en IOT zitting in de Landelijke Cliëntenraad.

5. Overleg met de overheid

De intrekking van de Wet Overleg Minderhedenbeleid heeft niet geleid tot minder overleg, wel tot een situatie waarmee steeds meer deelnemers zich ongelukkig voelen over de contacten met de rijksoverheid. Bij de opheffing van het LOM stelde de toenmalige minister Asscher dat in het vervolg sprake zou zijn van flexibel overleg met migrantengemeenschappen. Die flexibiliteit betekend vooral dat steeds onduidelijk is wie wordt uitgenodigd en waarom, wie agendapunten kan aandragen en wat er met de uitkomsten van het overleg gebeurt. Aangekondigd is dat er een vorm van reglementering gevonden zal worden, maar tot noch toe heeft het departement van SZW niet laten weten hoe de nieuwe minister het overleg met migranten/islamitische/Turkse organisaties wil vormgeven.

Een en ander wordt gecompliceerd door de NTA affaire. In 2021 bleek dat tiental gemeenten op instigatie van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) het onderzoeksbureau NTA in de arm heeft genomen om moskeeën door te lichten. De onderzoekers van het NTA drongen de te onderzoeken moskeegemeenschappen heimelijk binnen zonder zich behoorlijk te identificeren. Deze wel als spionagemethode gekenschetste werkwijze heeft veel kwaad bloed gezet en het vertrouwen in de overheid geschonden. Als men iets wil weten kun je dat toch gewoon vragen, i.p.v. te gaan spioneren? De minister van SZW heeft aangekondigd dat er gesprekken zullen plaatsvinden over het NTA-onderzoek om het vertrouwen met de islamitische gemeenschappen te herstellen.

Door het IOT is een agendavoorstel gedaan met een reeks van kwesties die beleidsinitiatieven vergt, concrete vraagstukken die deelname aan de samenleving van migranten belemmeren. Onder meer werden genoemd de kinderopvangtoeslagen en discriminatie door de Belastingdienst, het vaccinatiebeleid en de nieuwe categorisering van door het CBS.

Gedurende het jaar hebben de volgende overleggen plaatsgevonden.

Datum	Gesprekspartner	Onderwerpen
22 februari	DG Sociale Zekerheid en Integratie	Het verzamelen en publiceren van statistische gegevens over migratieachtergrond in relatie tot criminaliteit.
4 juli	Minister Van Gennip	herstel van vertrouwen en ons richten op het voortzetten van onze samenwerking. Vorbereiden sociale agenda
29 september	Arjan van Noort, Directeur samenleving en integratie	Wantrouwen jegens de overheid, discriminatie door de overheid, volwaardig burgerschap, beeldvorming en het gezamenlijk opstellen van een sociale agenda.
1 december	Arjan van Noort, Directeur samenleving en integratie	Klankbordgroep bij het departement van SZW. Aangedrongen op structureel overleg en meer verantwoordelijkheid voor migrantenorganisaties bij het oplossen van problemen.

6. Criminaliteitscijfers migranten

Jaar in jaar uit wordt in het parlement beweerd dat migranten criminelere zijn dan andere autochtone Nederlanders. Zo sprak Wilders bij de Algemene Politieke Beschouwingen in 2021: 'De feiten zijn dat 66% van de zakkenrollers niet-westerse allochtonen zijn en dat 60% van alle straatrovers niet-

westerse allochtonen zijn. 40% van alle drugsmisdriven: niet-westerse allochtonen. 40% van alle stalking en bedreigingen: niet-westerse allochtonen. 39% van alle geweldsmisdrijven en 39% van alle vuurwapenmisdriven: niet-westerse allochtonen. Zo kan ik nog wel drie uur doorgaan. Wat ik zeg, zijn de feiten. Ze zijn oververtegenwoordigd in alle verkeerde statistieken (...).¹ Wat die laatste opmerking betreft had hij gelijk; het zijn verkeerde statistieken. De cijfers zijn te vinden bij het CBS en dat bureau is in de regel betrouwbaar, maar niet als het gaat om de criminaliteitscijfers van migranten. Die cijfers komen tot stand door middel van verkeerde statistiek.

1. Het CBS vergelijkt alle migranten met alle Nederlanders en houdt er dus geen rekening mee dat migranten jonger zijn, vaker in de stad wonen en uit gebroken gezinnen komen. Plaatst men migranten naast een vergelijkbare groep Nederlanders, dan blijkt de criminaliteit onder migranten even hoog of lager, zo is door het CBS zelf vastgesteld.
2. Men wordt als crimineel meegeteld wanneer men als verdachte staat geregistreerd. Echter, een verdachte hoeft niet schuldig te zijn. Zoals (onder meer door Amnesty International) is aangetoond en iedereen uit dagelijkse ervaring weet, zijn migranten in de ogen van politieagenten veel vaker verdacht dan Nederlanders.

Door het jarenlang volgehouden getoeter over de criminaliteit van migranten kunnen onze mensen minder gemakkelijk werk vinden en zijn hun promotiekansen beperkt. Ook contacten met autochtone medeburgers worden door de publicatie van misleidende cijfers belemmerd.

Overleg van het IOT en enkele partnerorganisatie met het CBS heeft geresulteerd is het opnemen van een disclaimer waarin gewezen wordt op de beperkingen van de criminaliteitscijfers. Die disclaimer is evenwel moeilijk te vinden en wordt alleen door deskundigen begrepen. Bovendien wordt de disclaimer niet gebruikt door anderen die de cijfers gebruiken.

Samen met OCAN en SMN schrijft het IOT op 27 mei aan de minister van SZW: 'Wij vragen u met klem om deze datakoppeling - en de communicatie hierover vanuit de overheid - per direct te doen staken en de datakoppeling slechts beschikbaar te stellen voor onderzoeksvorstellen die zijn getoetst door een hiervoor aangestelde commissie (naar Zweeds voorbeeld) waarin in ieder geval ook het College voor de Rechten van de Mens is vertegenwoordigd.'

De minister van SZW antwoordt op 23 augustus 2022 dat cijfers nodig zijn om in samenspraak met vertegenwoordigers van de groepen een beleid te formuleren dat de voedingsbodem voor criminaliteit wegneemt. Wel belooft de minister zorgvuldige communicatie bij openbaarmaking. Die belofte wordt vrijwel onmiddellijk gebroken. Bij de kernindicatoren integratie 2022 wordt weliswaar (voor het eerst) een disclaimer opgenomen (zie Toelichting bij de tabellen), maar deze is alleen te vinden voor wie de weg weet in het Excel-programma. De toelichting luidt 'dat er geen rekening is gehouden met compositie-effecten,' een formulering die voor vrijwel niemand te begrijpen is. Wat er niet staat is dat de gesuggereerde oververtegenwoordiging in de criminaliteitscijfers vrijwel bij alle groepen daardoor verdwijnt. Criminaliteit heeft het CBS zich opnieuw niet kunnen onttrekken aan stigmatiserende statistiek. In het rapport *Integratie en samenleven 2022* wordt weliswaar opgemerkt dat verdachten nog niet schuldig zijn, maar er wordt niet bij verteld dat uit onderzoek is gebleken dat migranten in de ogen van politie en justitie eerder verdacht zijn (ethnic profiling). Evenmin wordt vermeld dat de meeste migrantengroepen (bijvoorbeeld Turken) helemaal niet vaker verdachte zijn van een misdrijf wanneer men rekening houdt met factoren als geslacht, leeftijd en inkomen.

7. Corona pandemie

Uit een in maart 2022 gepubliceerde studie van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en het Amsterdam UMC bleek dat voor mensen met een Marokkaanse, Turkse en Surinaamse migratieachtergrond het risico om te overlijden aan corona 1,6 tot 1,8 keer hoger was dan voor mensen met een Nederlandse achtergrond. Voor mensen in de laagste inkomensgroep was die kans zelfs 2,5 keer zo groot als voor mensen in de hoogste inkomensgroep. Risicofactoren zijn een slechte algehele gezondheidstoestand (overgewicht, diabetes en hart- en vaatziekten), een laag inkomen, krappe huisvesting, slechte arbeidsomstandigheden en taalproblemen.

In het voorjaar nam het aantal coronabesmettingen in Nederland af. Verwacht werd een nieuwe golf besmettingen in het najaar. Opnieuw werd verwacht dat vaccinatie belangrijk zou zijn, in het bijzonder om ouderen en mensen met een slechte gezondheid te beschermen. Door de lage vaccinatiebereidheid in de Turkse gemeenschap zijn de afgelopen twee jaar honderden onnodig gestorven. Voorgesteld een plan te maken om de vaccinatiebereidheid te verhogen.

De vaccinatiebereidheid onder Turken is lager om dezelfde redenen die een rol spelen bij (laagopgeleide) Nederlanders: vertrouwen in de aanpak van de overheid en de veiligheid en betrouwbaarheid in het vaccin zelf, begrip van het risico op en de ernst van de ziekte en sociale invloed. Daarnaast spelen specifieke factoren een rol, zoals ontbrekende kennis van de Nederlandse taal, leven in een maatschappelijk isolement en complottheorieën die voortvloeien uit vermeende vijandigheid jegens moslims (chips, vergif, varkensgelei, onvruchtbaarheid, enz.). Vooral in moskeekringen gaan de gekste geruchten ronde over vaccinatie. Zo zou deze dienen om moslims te vergifigen. Voorgesteld wordt om samen op te trekken met andere koepelorganisaties, ook van andere minderheidsgroepen en de Turkse ambassade.

Het IOT-bestuur heeft een notitie opgesteld met een analyse van de gevaren en aanpak t.b.v. migrantenkringen. Mede op basis daarvan is samen met SMN en NOOM een campagne ontworpen om de vaccinatiebereidheid te bevorderen. Na gesprekken met verschillende departementen is het voorstel uiteindelijk afgewezen door het ministerie van SZW. Ondertussen heeft het IOT gebruikmakend van de eigen communicatiekanalen ingezet op voorlichting aan de achterban, waarbij onder meer aandacht is geschonken aan de (Turkstalige) Twijfeltelefoon en ondersteuning van de boostercampagne.

Berichten op de website, die over het algemeen door andere Turkstalige media worden overgenomen. Dat er grote behoefte was aan betrouwbare informatie bleek daaruit dat de berichten op de website van het IOT bijna zonder uitzondering door alle Turkstalige media in Nederland werden overgenomen.

8. Gemeenteraadsverkiezingen

Door middel van een stemoproep en via Whatsapp-groepen heeft het IOT de Turkse gemeenschap opgeroepen om deel te nemen aan de gemeenteraadsverkiezingen, die in maart werden gehouden. Ook is er een persbericht uitgegeven waarin de Turkse gemeenschap wordt opgeroepen om te gaan stemmen. Dit persbericht heeft in de Turkstalige media brede weerklank gevonden.

Uit verschillende signalen bleek dat de belangstelling voor verkiezingen in het bijzonder onder jongeren ook binnen de Turkse gemeenschap terugloopt. Een mogelijke oorzaak van geringe belangstelling is dat men het vertrouwen in de Nederlandse samenleving en politiek verliest. Daarbij werd verwezen naar zaken als de kinderopvangtoeslagaffaire en het hiervoor genoemde NTA-onderzoek. Ook door discriminatie, zoals het wegpesten van een gezin uit Giethoorn door racistische jongeren in februari, dat de gemoederen van Turkse Nederlanders hevig heeft beroerd. Onder velen bestaat het gevoel dat het Nederlandse openbaar bestuur zich altijd tegen migranten richt, ongeacht de politieke samenstelling ervan.

Over de achtergronden van de desinteresse voor verkiezingen heeft een gesprek plaatsgevonden met medewerkers van Prodemos. Zij zijn bereid om het IOT te ondersteunen bij een lange termijn strategie gericht op jongeren om politieke participatie te bevorderen.

9. Associatierecht

Intussen heeft de staatssecretaris besloten tot verdere inbreuken op het associatierecht met verwijzing naar het arrest Yön. In een brief aan de Tweede Kamer schrijft hij dat hij het MVV-vereiste weer wil invoeren.

Ofschoon het gaan om een flagrante schending van het Europese recht is het anders dan tien jaar geleden vrijwel onmogelijk in de Tweede Kamerlid iemand te vinden die bereid is het op te nemen voor het associatierecht. Wie het opneemt voor het associatierecht neemt tegelijkertijd een standpunt in ten faveure van het Turkije van Erdoğan en daar is vrijwel niemand toe bereid. De enige uitkomst lijkt een weg naar de rechter door gedupeerden individueel.

10. Overleg met de gemeentepolitie Rotterdam

Het overleg met de Rotterdamse politie is in 2021 gestart naar aanleiding van de appgroep waarin racistische uitlatingen werden gedaan. Het gaat om een moeilijk uitroeibaar probleem, zoals het afgelopen jaar ook bleek uit de documentaire De Blauwe Familie. In Oktober moest politiechef Fred

Westerbeke opnieuw excuses aanbieden voor een racistisch incident binnen zijn eenheid. Bij een gewelddadige arrestatie was de betrokkene door een agent met het n-woord uitgescholden. Verschillende keren bijeen gekomen om te spreken over discriminatiebestrijding en interculturalisatie. Besloten wordt een bijeenkomst te organiseren met de politie en Turkse jongeren.

11. Vertegenwoordigingen

In de loop van het jaar wordt het IOT regelmatig gevraagd om namens de Turkse gemeenschap aan gesprekken deel te nemen. Voorbeelden daarvan uit 2022 zijn:

- Het IOT heeft deelgenomen aan een groepsgesprek over remittances bij de Belastingdienst.
- Er is een gesprek gevoerd met het Rode Kruis over de werving van vrijwilligers.
- Het IOT is behulpzaam geweest bij het 010-hulppakket, waarvan het doel is mensen bewust te maken van de energietransitie en voor te lichten over de hulp die huishoudens daarbij kunnen krijgen.
- Ook heeft een gesprek plaatsgevonden met Emine Bozkurt, die werkzaam is bij de NCDR
- Verklaring over het wegpesten van een Turks gezin uit Giethoorn
- Naar aanleiding van de poging van Pegida om tijdens de Ramadan barbecues te houden bij moskeeën na de gebedsdiensten, heeft het IOT een oproep gepubliceerd aan de Turkse gemeenschap om provocaties niet te beantwoorden.

12. Projecten

Wat onze voornaamste projecten betreft valt het jaar 2023 te karakteriseren als een overgangsjaar. De projecten Verandering van binnenuit en Vrijwillige schuldhulpverlening verkeerden in een afrondende fase, maar werden beiden zo succesvol gevonden, dat er vervolgprijzen moesten worden ontwikkeld. Het vele werk dat wordt gestoken in het ontwikkelen en voorbereiden van een project betaald zich evenwel niet altijd uit.

12.1 Lezen en taalontwikkeling

De aanvraag van het project om lezen te bevorderen is opnieuw ingediend en uitgeloot. Tot lotnummer 23 zijn de projectaanvragen gehonoreerd, maar ons project kreeg lotnummer 47 toegekend. Andere mogelijkheden om leesbevordering voor Turkse kinderen te financieren zijn er vrijwel niet, omdat gemeenten en provincies van met ministerie van OCW pertinent geen activiteiten t.b.v. allochtone talen mogen financieren, zulks in tegenstelling tot de talen van autochtone minderheden (Fries, Nedersaksisch), waarvoor ruime financieringsmogelijkheden voorhanden zijn. Voor particuliere fondsen zijn de kosten van het project te omvangrijk, en het probleem van Europese fondsen is dat de verantwoording zeer bewerkelijk is en dat projecten moeten worden uitgevoerd in tenminste drie Europese landen. Aldus is de conclusie getrokken dat er geen alternatieve mogelijkheden zijn om het project te financieren.

12.2 Vrijwillige schuldhulpverlening

Door de hoge energieprijzen en de inflatie, wist men in veel Turkse gezinnen niet meer hoe de eindjes aan elkaar te knopen. Het aantal gezinnen dat in armoede leeft en problematische schulden heeft is in de loop van het jaar toegenomen.

De Alliantie Vrijwillige Schuldhulpverlening (AVS), waarvan het IOT deel uitmaakt, heeft de laatste hand gelegd aan de afronding van het project Masterplan Landelijk Dekkend Netwerk van Vrijwilligersprojecten in Schuldhulp. Uit de evaluatie bleek dat de partners enthousiast zijn over de

samenwerking binnen de AVS. Inmiddels zijn het projectverslag en de eindafrekening van het masterplan door het ministerie goedgekeurd. Aansluitend is er een aanvraag voor een tweede fase van het project goedgekeurd door de minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen. Bij het departement bleek veel belangstelling te zijn voor de aanpak van IOT en SMN om migranten met problematische schulden toe te leiden naar de vrijwillige schuldhulpverlening. Onder meer zullen er voorlichtingsbijeenkomsten worden gehouden in vijf plaatsen: Breda, Gouda, Zoetermeer, Schiedam, Leiden en in drie grote steden: Den Haag, Rotterdam en Utrecht.

12.3 Verandering van binnenuit

Het project Verandering van binnenuit is alom geprezen vanwege het grote bereik en de effectieve methodieken die zijn ontwikkeld (waaronder de methode yeni pencere). Aan het einde van het jaar is een extra reeks van 3 trajecten (9 bijeenkomsten) gehouden, waarin door de deelnemers opnieuw intensief is gewerkt.

De laatste activiteiten in het kader van het project *Verandering van Binnenuit* waren erop gericht gemeenten ertoe aan te zetten de methodieken die in het project zijn ontwikkeld over te nemen in het eigen beleid. Ten behoeve van een vervolgproject m.b.t. gendergelijkheid en LHBTI emancipatie heeft een verkenning plaatsgevonden, die heeft geresulteerd in samenwerking LCC+ (een organisatie voor diversiteit, veiligheid en samenleven in christelijke kring) en de nieuwe Alliantie Verandering van Binnenuit 2.0!. Inmiddels is het projectplan voor een 5-jarige project goedgekeurd. VvB 2.0 waar IOT medeaanvrager van is, is door het ministerie gehonoreerd.

12.4 Schadelijke praktijken

De werkgroep Pharos en de Alliantie zelfbeschikking (waarvan het IOT coördinator is) hebben in 2023 de voorlichtingscampagne: *LEVEN IN VRIJHEID, Veilige, Vrije en Vrolijke Kinderen* uitgevoerd. Het doel van deze activiteit is dat (potentiële) slachtoffers, formele en informele organisaties, omstanders en professionals bereikt worden met gerichte voorlichting en het bespreekbaar maken van de verschillende vormen van schadelijke praktijken. De campagne had de opzet van een train-de-trainers project.

Op 9 september heeft een training plaatsgevonden van onze gespreksleiders. Zij hebben vervolgens veertien voorlichtingsbijeenkomsten gehouden in zeven gemeenten. Aan deze bijeenkomsten hebben ruim honderd mensen deelgenomen. Vooral bij religieuze organisaties vonden opvallend boeiende en geanimeerde gesprekken plaats. Bij een aantal organisaties drongen vrouwen erop aan verder te spreken over huiselijk geweld. In VvB 2.0 zal daar ruimte voor worden gemaakt.

In overleg met de Directie Maatschappelijke Ondersteuning van het ministerie van VWS is een vervolgaanpak ontwikkeld, waarbij wordt ingezet op “*structurele samenwerking binnen het hele traject van preventie tot bestrijding tussen maatschappelijke (zelf)organisaties, gemeenten en professionals van o.a. sociale diensten, politie en scholen*”.

12.5 Inclusieve energietransitie

Een groot deel van de mensen met een migratie- of vluchtelingenachtergrond heeft een laag inkomen en een kwart leeft op of onder de armoedegrens. Dat maakt hen bijzonder kwetsbaar voor de stijgende energieprijzen en de kosten van de energietransitie.

Er blijkt een grote behoefte te bestaan om te spreken over de nijpende armoede van een deel van de gemeenschap. Er zijn in het bijzonder zorgen over de gezinnen die op afstand van de samenleving staan en aan wie overheidsinformatie goeddeels voorbij gaat, bijvoorbeeld door gebrekkige taalbeheersing of wantrouwen. Om die reden hebben zes migranten- en vluchtelingenorganisaties de Alliantie Inclusieve Energietransitie in het leven geroepen. Zij beschikken over de communicatiekanalen met en over vertrouwen van hun achterban. Daarbij bouwen zij voort op de ervaringen die zijn opgedaan tijdens de coronacrisis en activiteiten om armoede en problematische schulden tegen te gaan.

In een brief aan de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening hebben een zestal migrantenorganisaties een plan voorgelegd om de doelgroepen beter te informeren, praktische hulp te bieden middels lokale pilots en op training van energiecoaches, en proactief met landelijk deskundige organisaties samenwerking te zoeken.

SMN en IOT hebben met Arjen Baan een voorzet ontwikkeld t.b.v. de voorlichting van moeilijk bereikbare groepen/gemeenschappen, waaronder de Turkse-en Marokkaanse gemeenschappen in Nederland, over het voorkomen van armoede t.g.v. de hoge energieprijzen. De initiatiefgroep Energie-armoedepan van IOT en SMN is inmiddels aangevuld met OCAN, VON, FSAN en NOOM. Per organisatie is € 1.000,- ingelegd t.b.v. de voorfinanciering.

12.6 Voetbal is van iedereen

Met een groot aantal voetbalorganisaties is Het IOT supporter van de campagne OneLove. De afgelopen jaren is intensief gewerkt aan de opzet van de campagne.

Tijdens de tiende speelronde zouden de aanvoerders van eredivisieclubs een aanvoerdersband van de OneLove campagne dragen. Een signaal van eensgezindheid over verbinding, ongeacht afkomst, kleur, genderidentiteit of seksuele geaardheid, een statement tegen alle vormen van discriminatie. De aanvoerder van Feyenoord, Orkun Kokcu weigerde op 16 oktober deze band te dragen. Kökcü liet weten iedereen ongeacht religie, achtergrond of voorkeur te respecteren, maar omdat in dezelfde week de Coming Out Day werd gehouden kon hij het niet met zijn geloof in overeenstemming brengen als uithangbord voor de actie te fungeren.

Gevraagd om commentaar sprak de voorzitter van het IOT zijn teleurstelling uit over de weigering van Kokcu: "Het is heel jammer dat een aanvoerder van Feyenoord zo denkt. De gelijkheid van alle mensen is het allerbelangrijkste. Lhbt'ers zijn een volwaardig onderdeel van de samenleving." Dit commentaar leidde ertoe dat het IOT en bestuursleden persoonlijke voorwerp werden van scherpe reacties, die helaas vaak onbehoorlijk waren en vergezeld gingen van (anonieme) bedreigingen. Na afloop van de affaire heeft het IOT een uitvoerige verklaring uitgebracht, waarin nogmaals werd uitgelegd waarvoor OneLove staat.